

Top- en breedtesport maken stappen richting rookvrije sportomgeving

“NIET ROKEN MOET DE NORM ZIJN”

De beweging ‘Op weg naar een Rookvrije Generatie’ heeft de ambitie om alle sportverenigingen en speelplaatsen in Nederland rookvrij te maken. Daarom werd vorige maand een nieuwe impuls gegeven aan de campagne ‘Rookvrij Kinderspel’. Ook in de topsport worden keuzes gemaakt op weg naar een rookvrije sportomgeving. “Het is tijd om ook de omgeving waar kinderen sporten en spelen volledig rookvrij te maken.”

Een wereld waarin kinderen niet worden blootgesteld aan roken, dat is het doel. Onlangs is met het wettelijk rookvrij maken van schoolpleinen een grote stap in de goede richting gezet. Maar daarmee zijn we er nog lang niet, zegt Evelien Winkel, communicatieadviseur bij de Hartstichting en Rookvrije Generatie. “In 2016 begonnen we met vijf rookvrije sportverenigingen”, vertelt ze. “En inmiddels zijn dat er ruim 1500. Dat is een mooie stap, maar we hebben nog een lange weg te gaan. Nu bij wet geregeld is dat schoolpleinen eindelijk rookvrij zijn, is roken op de hoofdlocatie waar kinderen komen gelukkig verleden tijd. Nu willen we dat dat ook gaat gelden voor plekken waar kinderen veel vrije tijd doorbrengen: de sportvereniging en speelplaats.”

Laagdrempelig

Met de campagne ‘Rookvrij Kinderspel’ roept ‘Rookvrije Generatie’ ouders, grootouders en andere volwassenen op om te tekenen voor een rookvrije omgeving. “We willen dat kinderen altijd volledig rookvrij kunnen sporten. En we hebben gemerkt dat mensen dat een goed idee vinden. Maar hoe pak je dat aan? Vaak is het best lastig om zelf naar het bestuur van je sportvereniging te stappen. Daarom kun je een handtekening zetten op onze website. Daar hebben we letterlijk een lijst met alle sportverenigingen van Nederland en kun je laagdrempelig aangeven dat je wil dat jouw club rookvrij wordt.”

De afgelopen twee jaar zijn zo al 100.000 handtekeningen opgehaald voor rookvrije sportclubs en speelplaatsen. “We faciliteren

dat mensen op een laagdrempelige manier kunnen aangeven dat ze willen dat een club hiermee aan de slag gaat. We maken het gemakkelijker om in actie te komen richting je bestuur. Daarnaast leveren we onze data ook aan regioadviseurs, bonden en NOC*NSF. Zij kunnen daarmee ook laten zien dat er draagvlak is voor rookvrij beleid.” Niet in elke tak van sport is de voortgang in het aantal rookvrije clubs hetzelfde. Winkel: “Het merendeel van de hockeyclubs is bijvoorbeeld al rookvrij. Maar bij tennis en voetbal is nog veel winst te behalen. Ook zien we dat verenigingen vaak kiezen om als eerste stap deels rookvrij te zijn. We proberen die clubs ervan te overtuigen volledig rookvrij te worden, zodat kinderen helemaal niet meer geconfronteerd worden met roken en het een gezondere sportomgeving is voor iedereen.”

Weerstand

Veel clubs zijn huiverig voor de weerstand die rookvrij beleid met zich mee kan brengen, ziet Winkel. “Ze willen mensen geen dingen ontnemen en willen niet met het vingertje wijzen. Maar als we in gesprek gaan, vindt eigenlijk iedereen dat sporten en roken niet samengaan. Roken is letterlijk dodelijk. Iedere sigaret is er één te veel. Bovendien geldt natuurlijk dat zien roken doet roken. Kinderen nemen een voorbeeld aan die stoere jongens van de A1, aan de trai-

TEKEN VOOR ROOKVRIJ

Bij spelende kinderen horen geen rokende mensen. Niemand wil dat kinderen mee-roken of het later zelf gaan doen. Toch raken elke week honderden kinderen verslaafd aan roken. Help mee om alle plekken waar kinderen spelen of sporten rookvrij te krijgen.

Iedereen kan iets doen. Ga naar rookvrij.nl, selecteer je sportvereniging of speelplek en teken voor rookvrij. Met één klik op rookvrij.nl.

Kijk voor meer informatie over rookvrije stadions op www.rookvrijestadions.nl.

ners of aan de ouders. Daarom moet niet roken echt de norm zijn. Ook geven rookvrije clubs aan dat zij vooral positieve reacties ontvangen. Het draagvlak voor een rookvrije sport is groot.”

Een andere drempel om een club rookvrij te maken kan zijn dat veel vrijwilligers rokers zijn. “Het helpt dan als het bestuur in gesprek gaat met die vrijwilligers. Vaak realiseren zij zich niet dat kinderen naar hen opkijken. En als je vragen gaat stellen als: zou je willen dat je kinderen of kleinkinderen gaan roken? Dan is het antwoord eigenlijk altijd nee. Als ze zich realiseren dat ze een voorbeeldfunctie hebben, zijn ze vaak wel bereid zich aan te passen en niet langer in het zicht van kinderen te roken.”

Topsport

De campagne richt zich op het rookvrij maken van amateurverenigingen, maar ook in de topsport worden grote stappen gemaakt. Zo zijn vanaf dit seizoen alle stadions in de Eredivisie en de Keuken Kampioen Divisie volledig rookvrij. “Profclubs zijn natuurlijk het boegbeeld voor amateurvereni-

“BIJ TENNIS EN VOETBAL IS NOG VEEL WINST TE BEHALEN”

EVELIEN WINKEL (HARTSTICHTING/ROOKVRIJE GENERATIE)

gingen”, aldus Winkel. “Daarom is het echt heel stoer van het profvoetbal dat ze ervoor kiezen om deze stap te zetten.”

Het had redelijk wat voeten in de aarde om tot rookvrije stadions te komen, vertelt Aukje Geubbels, projectmanager MVO bij Eredivisie CV. “In de afgelopen jaren hebben veel clubs al rookvrije gezinsvakken geïntroduceerd en werden steeds meer trainingscomplexen rookvrij. Daarnaast zijn de

stadions van Vitesse en Ajax al langer volledig rookvrij vanwege het dak dat volledig dicht kan. Afgelopen seizoen hebben ook Almere City en PSV uit eigen beweging besloten het stadion rookvrij te maken. Wij zagen dus vanuit de clubs zelf en in de maatschappij een ontwikkeling waarbij steeds meer locaties roken in de ban doen. Toen vonden wij het als koepel sterk om één lijn te trekken en ons aan te sluiten bij de Rookvrije Generatie. Dat is duidelijk voor de stadionbezoekers en er is vanuit de maatschappij steeds meer draagvlak voor. We vragen aan alle rokers: laat anderen, die er niet voor hebben gekozen, geen nadelige gevolgen ondervinden. Supporters kunnen op een tribune met grotendeels vaste plaatsen, nu eenmaal geen andere plek opzoeken.”

In 2018 is het voorstel voorgelegd aan alle clubs. Geubbels: “De meerderheid was voor het besluit en daarmee was het bindend voor alle clubs. Toen zijn we begonnen met uitwerking van het plan. Want er kwam heel wat kijken bij het besluit. Er is het afgelopen jaar echt heel hard gewerkt om

alle 34 clubs voor te bereiden. Denk aan het informeren van alle supporters en sponsors, het verankeren van het beleid in reglementen en het opleiden van stewards voor de handhaving van het beleid. Maar ook praktische zaken als het ophangen van rookvrije borden, het verwijderen van asbakken en rookvrije symbolen drukken op de wedstrijd tickets.”

De keuze voor rookvrije stadions leverde, zoals verwacht, gemengde reacties op. “Er zijn natuurlijk supporters die stadionbezoek associëren met een biertje, kroketje en sigaretje. Wij hebben er nu een mooie klus aan om hen mee te nemen in het verhaal dat je andere mensen ook benadeelt met jouw rook. We hebben ook veel positieve reacties

gekregen. We beseffen dat we best veel vragen van clubs en de stadionbezoekers. Helemaal nu we vanwege corona al aanvullende maatregelen hebben voor het stadionbezoek. Dit komt daar nog bij. Maar we zijn trots dat we met alle betrokken organisaties tot een collectief besluit zijn gekomen. Want al zijn we in de topsport met dit besluit misschien een van de voorlopers, we vonden dat we maatschappelijk gezien juist achter liepen als je kijkt naar bijvoorbeeld de ontwikkelingen in winkels en horeca. We hebben een voorbeeldfunctie en die moeten we ook pakken. Als mensen gewend raken aan rookvrije stadions, wordt de drempel om het sportterrein rookvrij te maken voor de amateursporten ook verlaagd.”

“WE BESEFFEN DAT WE BEST VEEL VRAGEN VAN CLUBS EN DE STADIONBEZOEKERS”

AUKJE GEUBBELS (EREDIVISIE CV)

OP NAAR EEN ROOKVRIJE SPORT IN 2025

De Rijksoverheid heeft een Nationaal Preventieakkoord gesloten met meer dan zeventig verschillende organisaties in Nederland. In dit akkoord staan afspraken met als doel de gezondheid van heel veel Nederlanders te verbeteren. Enerzijds door (nog) meer mensen te laten sporten en bewegen. Anderzijds door te zorgen dat bewegen in een gezonde sportomgeving kan plaatsvinden. Koepelorganisatie NOC*NSF omarmt de beweging ‘Op weg naar een Rookvrije Generatie’ vanuit het preventieakkoord en heeft daarnaast de ambitie vastgelegd om samen met andere partijen hard te werken om de sportwereld in 2025 nagenoeg rookvrij te krijgen. Ook sportbonden spelen hierin een belangrijke rol.

**ROOKVRIJ...
KINDERSPEL!**

ROOKVERBOD E-SIGARETTEN GELDT OOK VOOR SPORTCLUBS

Sinds 1 juli 2020 geldt het rookverbod in Nederland niet meer voor alleen de reguliere sigaretten, maar ook voor e-sigaretten. Die veroorzaken immers net zo goed gezondheidsschade en kunnen een opstapje vormen voor het gebruik van echte sigaretten. Het verbod is van toepassing op alle plekken waar al een rookverbod van kracht is, zoals cafés, restaurants en openbare gebouwen.

Staatssecretaris Paul Blokhuis maakte in november 2018 al bekend dat er een rookverbod werd ingesteld voor sportclubs en instellingen als scholen en kinderopvangcentra. “Roken in een restaurant voelt inmiddels aan als iets van heel lang geleden”, legt hij uit. “Wij moeten gezondheidsschade voorkomen en het goede voorbeeld te geven aan jongeren. Daarom is het hoog tijd dat we ook het roken van e-sigaretten in onder meer de horeca verbieden. Deze maatregel draagt bij aan het makkelijker stoppen met roken en helpt om minder snel te beginnen.”

Esther Croes, arts bij het Trimbos-instituut, steunt het rookverbod. “Jongeren zijn zich vaak minder of helemaal niet bewust van de schadelijke effecten van het inhaleren van verhitte vloeistoffen. Wij zijn dus blij met dit rookverbod voor e-sigaretten.” Ook in de rest van Nederland bestaat een groot draagvlak voor het rookverbod: zeventig procent geeft aan het verbod op e-sigaretten een goede zaak te vinden.